

Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: utorok, 28. marca 2023 20:12
Komu: oszp.SC@minv.sk
Predmet: OU-SC-OSZP-2023/000846-031 (EIA: Využitie odpadov na spätné zasypávanie ťažobnej jamy Tomášov)

Odvolať voči rozhodnutiu Okresného úradu Senec zo zisťovacieho konania č. OU-SC-OSZP-2023/000846-031

Voči rozhodnutiu Okresného úradu Senec zo zisťovacieho konania č. OU-SC-OSZP-2023/000846-031 zo dňa 13.03.2023 (<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/vyuzitie-odpadov-na-spatne-zasypavanie-tazobnej-jamy-tomasov>) sa odvolávame, nakoľko sa domnievame o jeho nezákonnosti z nasledovných dôvodov:

- 1) Novelou vodného zákona sa od 1. januára 2022 sa v §73 ods.21 (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/20220801.html#paragraf-73.odsek-21>) sa uložil nový povinný podklad rozhodnutia zo zisťovacieho konania a to stanovisko §16a ods.1 vodného zákona (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/20220801.html#paragraf-16a.odsek-1>), o ktoré mal pred začatím zisťovacieho konania požiadať navrhovateľ a mala byť podkladom rozhodnutia. To sa nestalo a tak nebol v konaní zohľadnený povinný podklad zisťovacieho konania a neboli zákonom prikázaným spôsobom vyhodnotené vplyvy na životné prostredie; vinu má ako navrhovateľ, ktorý o toto záväzné stanovisko nepožiadala ako aj úrad, ktorý netrval na jeho predložení. V konečnom dôsledku tak bolo rozhodnutie vydané v rozpore s §32 ods.1 správneho poriadku na základe neúplného zistenia skutkového stavu prejednávanej veci.

Ide o transpozíciu európskej smernice o vodách a záväzného výkladu európskeho práva v zmysle rozsudku SDEÚ č. C-461/13 (<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-461/13>), podľa ktorého nesmie byť povolený projekt, ktorý nemá vyhodnotené vplyvy na vody podľa Smernice o vodách. Keďže projekt je predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie, je potrebné už v rozhodnutí EIA určiť, či projekt spĺňa nároky kladené Smernicou o vodách.

V zmysle systematiky práva ide o povoľovacie konanie; podľa §29 ods.12 zákona EIA rozhodnutie zo zisťovacieho konania povoľuje navrhovateľovi požiadať o povoľujúce rozhodnutie. Úrad rozhodol bez toho, aby si overil splnenie všetkých skutočností potrebných pre takýto právny následok vydaného rozhodnutia.

Ako úsmevné avšak trápne je zdôvodnenie, že novela zákona účinná v budúcnosti takúto povinnosť nekladie; úrad ale má rozhodovať podľa zákona účinného v čase vydania rozhodnutia. Navyše, povinnosť ako podklad rozhodnutia použiť záväzné stanovisko podľa §73 ods.21 vodného zákona je uvedená vo vodnom zákone, nie v zákone EIA. Argumentácia úradu je absurdná a potvrdzuje, že úradníci odmietajú rozhodovať podľa zákona. Podobne to platí aj pre vodný zákon; vodný zákon platný v čase vydania rozhodnutia uvedenú povinnosť ustanovuje; podľa zákona účinného po 1.5.2023 sa bude rozhodovať až po 1.5.2023 – vtedy sa bude vyžadovať primerané posúdenie vplyvov na vody podľa smernice o vodách uvedenej vyššie.

- 2) ZDS navrhlo viaceré environmentálne opatrenia, pričom úrad nevyhovел ani jednému z nich (neuviedol ich v podmienkach rozhodnutia); toto však nezdôvodnil podľa §20a písm.a zákona EIA (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-20a.odsek-1.pismeno-a>), t.j. neuviedol dôvody, pre ktoré návrhy zmierňujúcich opatrení do výroku rozhodnutia nezahrnul.

Návrhy zmierňujúcich opatrení boli dostatočne jasné, konkrétne a je z nich zrejmé k čomu smerujú; ich účelom je zabezpečenie zlepšenia životného prostredia a teda naplnenie účelu zisťovacieho konania podľa §2 písm.d zákona EIA (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-2.pismeno-d>). Návrhy zmierňujúcich opatrení teda boli dôvodné; bolo úlohou úradu rozhodnúť aj či sú v danom prípade opodstatnené a teda či majú byť uložené ako podmienky rozhodnutia. Bez takéhoto zdôvodnenia, ktoré je v zmysle §20a písm.a zákona EIA osobitnou náležitosťou rozhodnutia zo zisťovacieho konania je napadnuté rozhodnutie neúplné (nemá všetky náležitosti podľa osobitného právneho predpisu)

a súčasne je arbitrárne a svojvoľné, lebo nie je možné zistiť, prečo návrhy ZDS sa do podmienok rozhodnutia nedostali.

- 3) Ako plánuje navrhovateľ využiť územie v budúcnosti nie je irelevantné; podľa §29a zákona EIA je predmetom zisťovacieho konania posúdiť synergické a kumulatívne vplyvy v rôznych časových horizontoch. Keďže predmetom zisťovacieho konania je revitalizácia územia (tiež v budúcnosti), je prirodzené, že je potrebné posúdiť aj to, čo bude ďalej.
- 4) Navrhovateľ nepreukázal dosahovanie dobrého stavu vôd v zmysle pripomienok stanoviska OU-SC-OSZP-2022/008791-002, v ktorom ho dotknutý úrad upozornil na celý rad legislatívnych požiadaviek. Navrhovateľ preukázal, že tieto zákonné povinnosti neovláda; nevie, čo sa nimi sleduje a ako sa majú v praxi realizovať. Preto v zisťovacom konaní si ani nesplnil povinnosti, ktoré z týchto právnych predpisov vyplývajú.
- 5) Podobne aj SVP dalo kvalifikované stanovisko, v ktorom navrhovateľa odkázalo na celý rad zákonných predpisov, ktoré riešia povinnosti a environmentálnu zodpovednosť navrhovateľa. Navrhovateľ neuviedol ani jednu konkrétnu informáciu, ktorou by objasnil, akým spôsobom bude tieto legislatívne požiadavky plniť.
- 6) Podľa § 20 ods. 1 vyhlášky na povrchovú úpravu terénu sa môže použiť výlučne inertný odpad, okrem inertných stavebných odpadov a odpadov z demolácií (§ 77 ods. 1 zákona o odpadoch), ktoré je možné vzhľadom na ich pôvod a zloženie zhodnotiť recyklovaním alebo prípravou na opätovné použitie. Predmetné ustanovenie vylučuje použitie akýchkoľvek iných odpadov na povrchovú úpravu terénu okrem odpadov, ktoré spĺňajú definíciu inertného odpadu. Zároveň vylučuje využívať na povrchovú úpravu terénu nasledovné druhy stavebných odpadov podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky č. 320/2017 Z. z.:
 - 17 01 01 betón
 - 17 01 02 tehly
 - 17 02 01 drevo
 - 17 02 02 sklo
 - 17 02 03 plasty
 - 17 03 02 bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01
 - 17 05 08 štrk zo železničného zvršku iný ako uvedený v 17 05 07
 - 17 08 02 stavebné materiály na báze sadry iné ako uvedené v 17 08 01.

Všetky uvedené druhy stavebných odpadov buď nespĺňajú definíciu inertného odpadu alebo sú recyklovateľné, t. j. ich použitie na povrchovú úpravu terénu je vylúčené. Podľa § 20 ods. 2 vyhlášky, ak pri preberaní odpadu vznikne na základe poznatkov o jeho pôvode alebo jeho vizuálnej kontrole pochybnosť o tom, či ide o inertný odpad, vykoná sa pred použitím odpadu na povrchovú úpravu terénu jeho testovanie s cieľom overiť, či tento odpad spĺňa limitné hodnoty ustanovené v osobitnom predpise. Odpad sa na povrchovú úpravu terénu môže použiť až na základe výsledkov testovania, ktoré preukážu, že ide o inertný odpad. Ustanovenia § 9 ods. 1 až 4 vyhlášky tým nie sú dotknuté. Uvedené odporúčame okresnému úradu využiť v prípade, ak by bol na povrchovú úpravu terénu použitý druh odpadu 17 01 07 zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06. **Pri uvedenom druhu odpadu ide, resp. môže ísť o heterogénnu zmes materiálov, ktorá nemusí spĺňať definíciu inertného odpadu, a je teda naplnená pochybnosť o vhodnosti použitia takéhoto odpadu bez vykonania testovania.** Zároveň však upozorňujeme, že takáto pochybnosť môže nastať aj pri výkopových zeminách (17 05 04 alebo 17 05 06). Uvedené ustanovenie je teda možné využiť kedykoľvek, ak ide o pôvod odpadov z pochybnej lokality alebo stavby, pričom takéto testovanie by sa malo vykonávať pravidelne, najmä ak ide o viaceré miesta vzniku odpadov, ktoré majú byť využité na povrchovú úpravu terénu.

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie SR (Šuba a kol. 1984) sa dotknuté územie nachádza vo východnej časti rajónu Q 052 Kvartér JZ časti Podunajskej roviny. Z vodohospodárskeho hľadiska patrí medzi najvýznamnejšie oblasti akumulácie podzemných vôd na Slovensku. Hydrogeologické pomery skúmaného územia úzko súvisia s geologickými pomermi samotnej lokality, geologickou stavbou širšieho územia a morfológiou terénu.

V uvedenom území sa nepripúšťa činnosť, ktorého znečistenie by mohlo byť znečistenie vodárenských zdrojov podzemnej vody, prísun zložiek, ktoré môžu v organizme ľudí alebo zvierat pôsobiť nepriaznivo, alebo ktoré môžu negatívne ovplyvniť senzorické vlastnosti pôdy.

Potenciálne riziko závažnosti environmentálnej škody kontaminácie pôdy anorganickými polutantmi je tým vyššie čím je potenciálna schopnosť pôdy transportovať anorganické polutanty nižšia (tzn. anorganické polutanty sa kumulujú v pôdnom profile). Kumulácia anorganických polutantov v pôde predstavuje nielen riziko vzniku environmentálnej škody na pôde, ale zároveň predstavuje riziko pre podzemné vody v prípade infiltrácie znečisťujúcich látok do podzemných vôd. **Pre povrchové vody predstavuje kumulácia anorganických látok v pôde riziko v prípade erózie pôdy, povrchového odtoku a následného odnosu pôdnej vrstvy, ktorý prispieva k znečisťovaniu povrchových vôd.** Naopak, čím je potenciálna schopnosť pôdy transportovať anorganické polutanty vyššia, anorganické látky sa v pôde síce nekumulujú, avšak tu vzniká riziko pre podzemné vody.

K anorganickým kontaminantom patria predovšetkým ťažké kovy, ktoré môžeme rozdeliť na nevyhnutné, životne dôležité prvky pre výživu organizmov (v optimálnom koncentračnom intervale) ako Cu, Fe, Mn, Zn, Co, Se, ako aj neesenciálne prvky – potencionálne toxické, ako Hg, Pb, Cd. Toxicita ťažkých kovov je rôzna, klesá v rade: Hg > Cd > Ni > Pb > Cr. Ich toxicita spočíva v substitúcii esenciálnych kovov v enzýmoch a iných životne dôležitých biomolekulách, čím dochádza k inhibícii ich funkcií.

Žiadame preto o zrušenie rozhodnutia a prehodnotenie použitia každého druhu odpadu, pri ktorom môže ísť o heterogénnu zmes materiálov, ktorá nemusí spĺňať definíciu inertného odpadu, a je teda naplnená pochybnosť o vhodnosti použitia takéhoto odpadu bez vykonania testovania.

Vo výsledku je napadnuté len formalistickým dokumentom, ktorým sa ipso facto umožňuje získať povolenie na realizáciu navrhovanej činnosti ale bez toho, aby bola predmetom účinného posudzovania vplyvov na životné prostredie ako spôsobu zabezpečenia vysokej ochrany životného prostredia. Proces vedúci k rozhodnutiu nedostatočným spôsobom uplatňuje ustanovenia osobitných právnych predpisov ohľadne participácie verejnosti čo sa týka ako prístupu k informáciám tak aj k reálnej možnosti projekt reálne ovplyvniť. Úrad postupoval tak, že práva verejnosti neboli a ani nemohli byť reálne naplnené.

Podľa §59 ods.1 Správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni. Vzhľadom na konštatované pochybenia v predmetnom konaní žiadame, aby odvolací orgán napadnuté rozhodnutie zrušil podľa §59 ods.3 Správneho poriadku a vec vrátil na nové zisťovacie konanie. Toto odvolanie má podľa §55 ods.1 Správneho poriadku odkladný účinok.

♥ Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí. ♠ S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme. ♦ Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*; listiny v papierovej forme nezasilať. ♣ Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*.

★ **Zásady Integrity konania ZDS:** <https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/>

☆ **Environmentálne princípy činnosti ZDS:** <https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/>

ZDS je inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach (<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89>), kde je neštátnym kontrolórom vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasť európskej zelenej transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk).

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS <https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv | sekretariát
sídlo: Rovnianska 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676
www.samospravydomov.org
www.enviroportal.org
www.climaterealityproject.com